

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/45/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519201100
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8519201100.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: X/Mário G., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom V. E. XXX, 2/ V. G., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom V. E. XXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, detí rodičov, matka: F. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V. E. XXX, otec: P. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V. E. XXX, prechodne bytom F. XXX, zastúpený JUDr. Gáborom Százazom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2P/153/2019-190 zo dňa 3.11.2020, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I., II., IV.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je návrh matky mal. na zvýšenie výživného na mal. deti F. a V. G..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Stará Ľubovňa ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/33/2018 zo dňa 23.10.2018 v II. výroku v časti výživného pre mal. V. G. tak, že otec P. G., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. V. G. sumou 300 eur mesačne vždy ku 15 dňu toho - ktorého mesiac z ktorej sumy otec sa zaväzuje poukázať k rukám matky 200 eur a sumu 100 eur na tvorbu úspor na osobitý účet maloletého dieťaťa, počnúc dňom 1.9.2019.

II. Dĺžné výživné za obdobie od 1.9.2019 do 31.10.2020 v celkovej sume 700 eur sa otcovi povoľuje splácať v štyroch mesačných splátkach po 175 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania . “

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. §62, ods. 1,2,3, § 75, ods.1, §78, ods. ,2,3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že naposledy bolo o výživnom pre maloleté deti právoplatne rozhodnuté v novembri 2018 teda pred dvomi rokmi. Matka mal. dieťaťa odôvodňuje potrebu zvýšenia výživného uplynutím času, zvýšením výdavkov s ohľadom na prirodzeným vývin a vek a nástupom detí na strednú školu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že od poslednej úpravy výživného t.j. od novembra 2018 došlo k zmene pomerov tak na strane oprávnených, t.j. maloletých detí, ako aj na strane povinného t.j. otca mal. detí. U otca detí od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov tým, že sa oženil, zmenil zamestnanie, kde dosahuje nižší príjem ako v čase poslednej úpravy výživného (jeho príjem zo závislej činnosti klesol zo sumy cca 1500 eur na sumu cca 1000 eur), taktiež podľa jeho tvrdenia zo spoločnosti T., s.r.o., ktorej je jediným konateľom a spoločníkom nemá žiaden príjem, v čase poslednej úpravy výživného deklaroval sumu 300 eur ročne. Podstatne sa mali podľa tvrdenia otca detí zvýšiť jeho náklady, deklaroval ich sumou spolu cca 2400 eur (ide o náklady, ktoré má spoločne s manželkou), pričom do apríla 2019 hradil aj náklady na bývanie v mieste bydliska detí cca 150 eur mesačne. U matky detí od poslednej úpravy výživného k podstatnej zmene pomerov nedošlo, nepatrne u nej došlo k zvýšeniu príjmu (zo sumy 870 eur mesačne na sumu cca 1 110 eur) a k zvýšeniu nákladov, ktoré prestal uhrádzať otec detí. Obe maloleté deti nastúpili na stredné školy, v čase poslednej úpravy výživného navštevovali základné školy, avšak už pri poslednej úprave výživného bolo prihladené na skutočnosť, že deti chcú študovať na stredných školách mimo bydliska (X.) a teda, že budú na internátoch. Náklady špecifikované matkou pred kolíznym opatrovníkom na starostlivosť o deti súd považuje za nadsadené a neprímerané potrebám detí (pre mal. F. 1000 eur a pre mal. V. 1300 eur mesačne). Nielen z vyjadrenia mal. syna účastníkov konania vyplýva, ale aj samotnej matky, že otec deťom prispieva aj nad rámec súdom stanoveného výživného. Konkrétne mal. F. uviedol, že otec mu prispieva na (ošatenie, mobil, vreckové, kúpil mu notebook) čo podľa prepočtov mesačne činí sumu cca 80 až 100 eur. Od poslednej úpravy výživného do podania návrhu matkou neuplynul ani jeden rok (pôvodný rozsudok právoplatný 8.11.2018 návrh doručený 13.8.2019). Deti účastníkov konania od 1.9.2019 nastúpili na strednú školu s čím sú nepochybne spojené vyššie náklady spojené s uspokojovaním ich odôvodnených hmotných potrieb. Pokiaľ ide o mal. V. sú to náklady na ošatenie, obuv, hygienu, kozmetiku, jedlo, školské potreby, mimoškolské a záujmové aktivity, ale aj náklady na zdravotnú starostlivosť (okuliare, dentálny strojček), pričom bolo preukázané, že mal. V. nie je v takom častom kontakte s otcom ako jej brat F.. Otec dcére na výživu mimo súdom stanoveného výživného neprispieva v takom rozsahu ako synovi, preto súd pre mal. V. zvýšil výživné o sumu 50 eur k rukám matky, teda na sumu 200 eur k rukám matky a 100 eur na tvorbu úspor. Táto suma podľa názoru súdu zodpovedá odôvodneným potrebám mal. V. ako aj schopnostiam a možnostiam povinného, jej otca. Súd má za to, že otec je objektívne schopný dosahovať príjem dostatočný pre plnenie vyživovacej povinnosti voči mal. V. zvýšenej o sumu 50 eur mesačne, teda v celkovom rozsahu 300 eur mesačne, pretože disponuje takými schopnosťami a skúsenosťami, ktoré by mohol adekvátne zúročiť. Predovšetkým súd prihliadol na majetkové pomery otca detí, ktorý síce de iure vlastní len nehnuteľnosť v BSM s matkou detí, ale okrem tejto nehnuteľností užíva nehnuteľnosť vo vlastníctve jeho manželky, ktorá je aj vlastníčkou bytu v A., pričom tieto nehnuteľností manželka otca detí nadobudla v čase, resp. tesne pred rozvodom manželstva rodičov detí. Otec detí taktiež disponuje nehnuteľnosťou - rodinným domom, ktorý je vo vlastníctve obchodnej spoločnosti, ktorej je jediným spoločníkom a konateľom. Otec detí nevlastní žiadne motorové vozidlo, ale ako vyplynulo z jeho vyjadrenia disponuje motorovým vozidlom svojej manželky a motorovým vozidlom vo vlastníctve spoločnosti T. s.r.o.. Čiže majetkové pomery umožňujú otcovi mal. V. prispievať na jej výživu o 50 eur viac ako doposiaľ. Výdavky či iné náklady nie je samo o sebe možné z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti zohľadňovať, nakoľko výživné má prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami rodičov, a taktiež nie je možné pri určení výšky výživného zohľadňovať bežné náklady na domácnosť (ktoré sú na strane oboch rodičov), navyiac na ich nákladoch sa má podieľať aj manželka otca detí. Keďže plnenie vyživovacej povinnosti je prvoradou zákonnou povinnosťou rodičov, rodič je povinný plne rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené. Súd poznamenáva, že je povinnosťou druhého rodiča - ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, teda otca, aby hľadal všetky možnosti, svoje rezervy, tak aby svojmu dieťaťu poskytol stanovený rozsah vyživovacej povinnosti (300 eur mesačne), ktorý podľa názoru súdu zodpovedá odôvodneným potrebám mal. dieťaťa. Preto súd zvýšil výživné pre mal. V. o 50 eur mesačne, nad túto sumu návrh pre mal. V. ako nedôvodný zamietol. Počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti pre mal. V. súd určil odo dňa 1.9.2019, t.j. dňom jej nástupom na strednú školu, pretože tento deň je momentom, ktorým nastala podstatná zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného. Pokiaľ ide o návrh matky na zvýšenie výživného pre mal. F. súd ho v celom rozsahu zamietol. Vychádzal pritom zo samotného vyjadrenia maloletého, ktorý je vo veku blízkom plnoletosti (v

decembri bude mať 17 rokov), na vyjadrenie ktorého je súd povinný prihliadnuť. Maloletý pred súdom uviedol, že doposiaľ stanovené výživné je pre neho postačujúce, otec mu na výživu prispieva aj mimo súdom stanoveného výživného a to podľa prepočtov v rozpätí od 80 do 100 eur mesačne, pričom otca navštevuje a do budúcnosti chce byť zverený do jeho starostlivosti. Za daného stavu má súd za to, že nie je dôvod na zvýšenie výživného pre mal. F., ktoré by mal otec platiť k rukám matky, keďže už sám prispieva nad rámec stanoveného výživného priamo dieťaťu, ktoré je vo veku blízkom veku plnoletosti.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

III. Obsah odvolania

6. V zákonom stanovenej lehote podal proti výrokom I., II. rozsudku otec. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a návrh na zvýšenie výživného zamietol. Má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe predložených dôkazov k nesprávnemu skutkovému zisteniu, nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. V odvolaní uviedol, že od predošlej úpravy výživného neuplynul ani jeden rok a navrhovateľka podala návrh na zvýšenie výživného z dôvodu, ktorý už bol zohľadnený v predchádzajúcej dohode o výške výživného. Preto považuje predmetný návrh navrhovateľky za neopodstatnený. V dôsledku pandémie COVID-19 a opatrení spojených s týmto núdzovým stavom sú všetky stredné školy uzatvorené. Zvýšené náklady na školské potreby, internát, stravu a dopravu zo Q. K. do X. a späť, ako aj iné náklady spojené so štúdiom na strednej škole nepredstavujú odôvodnené a podstatné zmeny, ktoré by oprávňovali zvýšenie nákladov mal. dcéry V.. Súd prvej inštancie v bode 45. napadnutého rozhodnutia skonštatoval zníženie príjmov povinného zo sumy 1.500,- eur na sumu cca 1.000,- eur, avšak súd takéto zníženie príjmov nezohľadnil vo svojom rozhodnutí. Majetkové pomery povinného sa zmenili a k zníženiu príjmov povinného od poslednej úpravy výživného skutočne prišlo a navyše sa aj životné náklady povinného zvýšili.

7. Matka vo svojom písomnom vyjadrení o odvolaní navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj ako „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudku bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a zistil, že odvolanie otca nie je dôvodné.

9. Podľa § 78 ods.1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

10. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

11. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá C.s.p., pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

12. Podľa § 35 CMP, je súd povinný zisťovať skutočný stav veci, ktorý je podkladom pre rozhodnutie. Znamená to, že súd je povinný zistiť v konaní skutočný stav veci, ktorý je mierou čo najbližšieho priblíženia sa hmotnoprávneho rozsahu práv a povinností a právom chránených záujmov.

13. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

14. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Pri

rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodovania, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania.

15. Otec mal. detí v odvolaní namieta, že od posledného rozhodovania súdu neuplynula dostatočne dlhá doba, ktorú by bolo možné považovať za zmenu pomerov na strane oprávnených mal. detí. Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, posledná súdna úprava výživného bola vykonaná rozsudkom zo dňa 26.10.2018. V tom čase súd schválil rodičovskú dohodu ohľadom výkonu rodičovských práv. Mal. deti boli v tom čase žiakmi 9. ročníka základnej školy.

16. Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, súd zvýšil výživné pre mal. V. počnúc dňom 1.9.2020. Na strane oprávneného dieťaťa došlo k zmene pomerov v tom, že v súčasnosti je V. študentkou 2. ročníka Q.. V. sa s otcom stretáva sporadicky, na rozdiel od brata, ktorý pred súdom vyjadril názor, že chce byť zverený do osobnej starostlivosti otca, preto súd konanie v tejto časti vylúčil na samostatné konanie. Odvolací súd nesúhlasí s námietkou otca, že od času poslednej súdnej úpravy nedošlo k podstatnej zmene pomerov na strane mal. dieťaťa. Ako to vyplýva z ustálenej judikatúry, už len samotný nástup na vyšší stupeň vzdelania predstavuje podstatnú zmenu pomerov na strane dieťaťa ako oprávneného z výživného. Je zrejmé, že V. študuje mimo miesta bydliska, do školy musí dochádzať, má zvýšené náklady na ubytovanie, stravu a cestovné. Argument, že v dôsledku pandémie COVID -19 prebiehalo dištančné vzdelávanie a teda dcéra sa vzdelávala dištančne v mieste bydliska odvolací súd neakceptuje. Išlo o mimoriadnu situáciu, ktorá bola prechodného charakteru, ktorá na celkové hodnotenie o zmene pomerov nemá zásadný vplyv.

17. Pre určenie spravodlivej výšky výživného je potrebné okrem odôvodnených výdavkov oprávnenej osoby aj príjem, zárobkové možnosti, schopnosti povinného rodiča ako aj jeho majetok. Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania (lustrum v SP) , otec je zamestnaný v K., kde jeho vymeriavací základ z obdobia os 02/2021 do 08/2021 predstavuje v priemere 1.351 Eur. Okrem toho má otec príjem zo zamestnaneckého pomeru P. A. - V. vo výške vymeriavacieho základu 37,84 Eur mesačne. Okrem toho je otec jediným spoločníkom a konateľom v spoločnosti T., s.r.o.. Ako to odvolací súd zistil z účtovnej závierky predmetnej obchodnej spoločnosti za rok 2020 uverejnenej na verejnom registri účtovných závierok vedenom Ministerstvom financií SR (www.registeruz.sk) , obchodná spoločnosť T. s.r.o. je prosperujúca spoločnosť, na hospodárskych výsledkoch ktorej je oprávnený podieľať sa otec. Odvolací súd akceptuje, že rozdelenie zisku spoločnosti prislúcha valnému zhromaždeniu spoločnosti, ak však počas dlhšieho obdobia nemajú spoločníci (spoločník) rozdelený zisk, a napriek tomu otec v spoločnosti zotráva, vychádza súd z potenciality príjmov, ktoré by otec pri rozdelení zisku dosiahol. Nerozdelený zisk spoločnosti predstavoval v roku 2020 sumu 25.130 Eur. Je zrejmé, že obchodná spoločnosť, v ktorej je otec jediným spoločníkom má vo svojom majetku viacero nehnuteľností. Pozemky a stavby predstavujú majetkovú hodnotu vo výške 123.241 Eur, ktorú je možné v prípade potreby speňažiť pre účely riadneho plnenia vyživovacej povinnosti. Samostatné hnuťelné veci a súbory hnuťelných vecí predstavujú hodnotu 40.539 Eur.

18. Odvolací súd vo vzťahu k ustáleniu výšky mesačných výdavkov detí ako osôb oprávnených z výživného poukazuje na zistený skutočný stav a skutočnosť, že zvýšené výdavky detí v konaní neboli preukázané. Odvolací súd podporne poukazuje na vhodnosť pre účely určenia primeranej výšky výživného použitia materiálu Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“ (<https://justice.cz/web/msp?clanek=opatrovnicka-agenda>), podľa ktorého vekovej kategórii oprávneného dieťaťa 15-17 rokov zodpovedá 16 - 22% čistého príjmu povinného rodiča. V prípade, ak má dieťa zvýšené výdavky, primeraná výška výživného sa posúva na hornú hranicu odporúčaného rozmedzia, naopak, väčšie množstvo vyživovacích povinností je dôvodom pre použitie spodnej hranice.

19. Vychádzajúc z potenciality príjmov otca, ktorý preukázateľne dosahuje príjem zo zamestnania v približnej výške 1.020 Eur, ako aj zo skutočnosti, že otec ako spoločník a konateľ obchodnej spoločnosti požíva benefity zo svojej účasti na podnikaní, nevyvíja iniciatívu na rozdelenie zisku spoločnosti a vykonáva funkciu konateľa bezodplatne, koná tak na úkor výživy svojho dieťaťa, odvolací súd má za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať príjem minimálne vo výške 2.000 Eur v čistom. Súdom určená výška výživného 200 Eur mesačne a 100 Eur na úspory (spolu 300 Eur) tak predstavuje 15% jeho čistého príjmu, čo je pod dolnou hranicou doporučenej výšky výživného. Vzhľadom

k tomu, aj druhý rodič (matka) má vyživovaciú povinnosť voči dieťaťu, zohľadniac skutočnosť, že výkon jej osobnej starostlivosti je oveľa menší ako v prípade malých detí, ktoré sú napr. odkázané na celodennú starostlivosť matky, odvolací súd považuje súdom určenú výšku výživného za primeranú a zodpovedajúcu zákonným kritériám.

20. Za daného stavu odvolací súd nevezhliadol opodstatnenosť podaných odvolacích dôvodov. Súdom prvej inštancie dospel pri rozhodovaní k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevezhliadol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).